

Η Β' Βουλγαρική Κατοχή στην Ανατ. Μακεδονία, 1916 – 18

ΟΙ ΒΙΑΣΜΟΙ

12

ομολογημένοι κι επιβεβαιωμένοι βιασμοί στη Νικήσιαν –και πόσοι ανομολόγητοι λόγω του στύγματος που έφεραν κοινωνικά τα θύματα των βιασμών!.. Αρκετές οικογένειες θυμάτων βιασμού από Βούλγαρους στρατιώτες και αξιωματικούς υποχρεώθηκαν από ντροπή να εγκαταλείψουν το χωριό τα επόμενα χρόνια και να καταφύγουν στην ανωνυμία μεγαλύτερων πόλεων (Καβάλα, Θεσσαλονίκη κυρίως).

(Οι γυναίκες βιάζονταν συστηματικά και βασανιστικά από τους Βούλγαρους (συνήθως με ορμαδικούς βιασμούς) μέσα στα σπίτια τους, ακόμα και μπροστά στα παιδιά και στους γονείς τους, στα χωράφια, στις αναγκαστικές αγγαρείες μακριά από τα σπίτια τους που τους επέβαλλαν οι Βούλγαροι. Ένα έγκλημα διαρκείας, που άφηνε τα θύματα καταστραμμένα σωματικά και ηθικά.)

Μια χαρακτηριστική μαρτυρία θύματος βιασμού στη Νικήσιαν –όπως κατατέθηκε ενόρκως στη Διεθνή Επιτροπή στις 14 Φεβρουαρίου 1919: Όνομαζόμενη: Χρυσάνθω Χ., που γεννήθηκε και κατοικεί στη Νικήσιαν, ηλικίας 32 ετών, επάγγελμα εργάτρια.

«Οι Βούλγαροι σκότωσαν τον άνδρα μου Χρήστο Α. γιατί απέφυγε να δουλέψει στις αγγαρείες, πριν περίπου έναν χρόνο. Οι στρατιώτες ήρθαν να τον πάρουν από το σπίτι. Τον ρύπωσαν άγρια όλη τη νύχτα, υπέφερε από τους πόνους. Τον θάψαμε την επόμενη μέρα στο νεκροταφείο. Ήμουν παρούσα όταν ρύπωσαν τον άνδρα μου, καθώς και τα τέσσερα παιδιά μου. Μερικές μέρες αργότερα ήρθαν Βούλγαροι στρατιώτες, με πήραν από το σπίτι και με οδήγησαν σε μια τοποθεσία που λέγεται «Μπορούντζο» (μισή ώρα μακριά από το χωριό) λέγοντας ότι θα με πάνε για δουλειά. Τους ακολούθησα εκεί έχω στα χωράφια και τέσσερις απ' αυτούς με έριξαν στο έδαφος και ένας ή δυο με βίασαν. Οι άλλοι θέλησαν να με βιάσουν κι αυτοί αλλά δεν μπόρεσαν να πετύχουν τον σκοπό τους, γιατί εν τω μεταξύ έφτασε κόσμος. Εκεί φοβήθηκαν κι έται σώθηκα και επέστρεψα στο χωριό.

Δυο μήνες ύστερα από τον θάνατο του συζύγου μου έχασα τα δυο μου κοριτσάκια (επτά μηνών και τεσσάρων ετών αντίστοιχα) από τις στερεόσεις. Δεν μπορούσα να τα θρέψω και έμεναν νηστικά. Ο αδελφός μου ο Δημητρός εκτοπίστηκε στη Βουλγαρία. Πέθανε εκεί, καθώς και πολλές άλλες χιλιάδες. Επίσης πέθαναν από την πείνα ο πατέρας, η μητέρα, ο πεθερός κι ο πεθερά μου. Στο σπίτι που έμενα, 5-6 άτομα πέθαναν από την πείνα. Ο Κώστας Γαλατάς με τη γυναίκα του, ο Δημήτριος Πάσχος με τη γυναίκα του και την κόρη του. Η Χρυσάνθη Ζωγράφω, 70 ετών. Η Χρυσή Μποροτσούνη, η Σοφιανίτσα Αποστολία και ο γιος της 10 ετών. Κατοικούσα στο ίδιο σπίτι με αυτούς και είδα τους ανθρώπους να πεθαίνουν κυριολεκτικά από πείνα...».

Κι άλλη μία μαρτυρία ενός 14χρονου κοριτσιού, της Μαρίας Χ., που γεννήθηκε στη Νικήσιαν, κάτοικος Νικήσιανς, που αφού ορκίστηκε κατέθεσε ενώπιον της Διεθνούς Επιτροπής:

«Πήγα στα χωράφια για να μαζέψω χλωρά, αγίνωτα στάχυα σιταριού το καλοκαίρι του 1918. Ήμουν μαζί με την ξαδέλφη μου Αγγελίτσα Μ., 12 ετών, όταν ένας Βούλγαρος στρατιώτης μας πλησίασε. Ήταν καβάλα στο άλογο και διέταξε την ξαδέλφη μου να βαστάξει το άλογο και εμένα με πήγε πίσω από έναν θάμνο και με βίασε. Φώναξα και τοίριξα χωρίς αποτέλεσμα. Ύστερα από τον βιασμό μου αναχώρησε. Υπέφερα πολύ. Όταν πήγα στο σπίτι μου, διηγήθηκα το πάθημά μου στη μητέρα μου. Από τότε δεν είδα ποτέ ξανά αυτόν τον στρατιώτη. Καθώς ήμουν παρθένα ως τη στιγμή του βιασμού μου, νιώθω ότι δεν συνήλθα από τότε. Η ξαδέλφη μου τρομοκρατήθηκε τόσο πολύ που τα έχασε και δεν ήταν σε θέση να με βοηθήσει στη διάρκεια του βιασμού μου».

Και μία, τουλάχιστον, γνωστή απαγωγή νεαρής κοπέλας από τη Νικήσιαν: πρόκειται για την 17χρονη Ευαγγελία Αθιανού (που ο πατέρας της Κωνσταντίνος είχε σκοτωθεί από τουρκο-βουλγαρικό απόσπασμα τον Σεπτέμβριο του 1916). Η νεαρή θριαστόταν σε αγροτική περιοχή του χωριού μαζί με τον μικρότερο αδελφό της, όταν πέρασε ένα Βουλγαρικό απόσπασμα και οι στρατιώτες επιτέθηκαν στα δυο παιδιά. Οι Βούλγαροι πήραν μαζί τους το κορίτσι και ξυλοκόπισαν το αγόρι, που επέστρεψε στο χωριό και διηγήθηκε τα συμβάντα. Όσες προσπάθειες κι αν έκανε τότε η οικογένεια επί μήνες, για να εντοπίσουν το κορίτσι τους, ήταν άκαρπες. Την θεώρησαν πεθαμένη και της έκαναν και τα απαραίτητα

Η Ιστορική έρευνα της Βάσως Ευαγ. Μώραλη
(Δημοσιογράφου,
τ. Δικηγόρου)
Θα δημοσιευτεί
σε 13 συνέχειες στο
Κόσμο της Τετάρτης

ΕΙΔΙΚΗ ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Η ιστορική αυτή Εισήγηση αφιερώνεται:

- στη μνήμη των μαρτύρων προγόνων μας της Ανατ. Μακεδονίας –και ιδίως στους προγόνους συγχωριανούς μου (Νικησιανιώτες και Νικησιανιώτισσες), που Βρήκαν φρικτό θάνατο ή βασανίστικαν από τους Βουλγάρους στις τρεις Βουλγαρικές Κατοχές στον 20ό αιώνα, αλλά
- και στη μνήμη του ακάματου ερευνητή και συλλέκτη τεκμηρίων της Ιστορίας της Ανατ. Μακεδονίας αειμνήστου Νικολάου Ρουδομέτωφ (ιδρυτή και πρωτεργάτη του Ιστορικού και Λογοτεχνικού Αρχείου Καβάλας) για το ανυπόλογιστης αξίας εθνικό έργο που πρόσφερε επί δεκαετίες στον τόπο μας.

ΒΑΣΩ ΕΥΑΓ. ΜΩΡΑΛΗ

μνημόσυνα. Ύστερα από σχεδόν 10 χρόνια το χαρένο κορίτσι εμφανίστηκε στο χωριό, με δυο μικρά παιδιά από τον γάμο της με τον αξιωματικό του Βουλγαρικού στρατιωτικού αποσπάσματος που την είχε απαγάγει. Ο οποίος την πήρε μαζί του στη Βουλγαρία, την παντρεύτηκε και κατοικούσαν μόνιμα στη Φιλιππούπολη! Για χάρη των παιδιών της ο γυναίκα δεν επέστρεψε ποτέ στο χωριό της, όμως το επισκεπτόταν τακτικά όποτε μπορούσε μέχρι να πεθάνει, φέρνοντας μαζί και κάποια από τα παιδιά της.

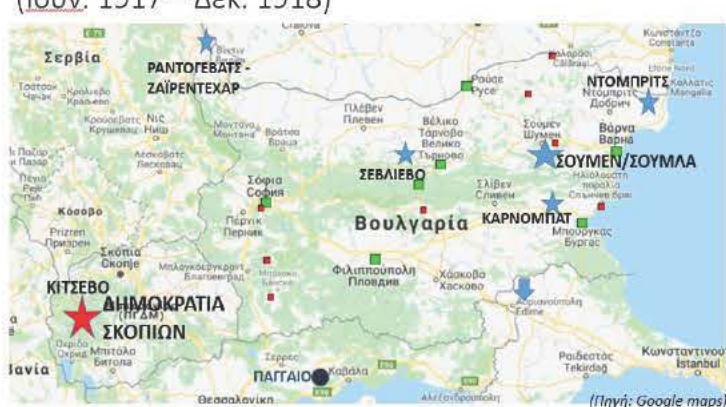
ΟΙ ΜΑΖΙΚΕΣ ΕΚΤΟΠΙΣΕΙΣ (ΟΜΗΡΙΑ) ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Ότι άφοσαν μισό με την οργανωμένη λιμοκτονία στην Ανατ. Μακεδονία οι Βούλγαροι επιχείρησαν να το ολοκληρώσουν με την επίσης μεθοδευμένη εκτόπιση του πιο δυναμικού μέρους του ελληνικού πληθυσμού της περιοχής: του ανδρικού πληθυσμού ηλικίας 18 – 55 ετών. Στην πραγματικότητα, όμως, οδήγησαν σε συνθήκες κόλασης και πολύ μικρότερους άνδρες (από την ηλικία των 14 και 15 ετών) μέχρι και 70ρες και 80ρες! Συνολικά 42.000 άνδρες. Απ' όσους οδηγήθηκαν σε εξορία στα βάθη της Βουλγαρίας τουλάχιστον ο ένας στους τέσσερις δεν γύρισε! Πέθανε καταθασανισμένος στο απέραντο κάτεργο της τότε Βουλγαρικής επικράτειας.

Οι συνθήκες μεταφοράς τους στην εξορία και η καθημερινότητά τους στα καταναγκαστικά έργα (με εξαντλητική πείνα, άπλυτοι για ενάμιση χρόνου και γεμάτοι ψείρες, σχεδόν γυμνοί σε παγωμένες αχυροκαλύβες με θερμοκρασίες -15 θαβμών, εργασία 15 και 17 ωρών καθημερινά χωρίς ούτε μια μέρα ξεκούρασης/αργίας και συνεχείς βάναυσους -μέχρι θανάτου- ξυλοδαρμούς) είναι αδύνατον να περιγραφούν! Οι Βούλγαροι φρουροί τους χτυπούσαν με λύσσα ακόμα και νεκρούς –όπως ομολογούν όσοι επέζησαν από την Κόλαση εκείνη!.. Αρκετοί έχασαν τα λογικά τους για πάντα, άλλοι δεν άντεχαν τα καθημερινά μαρτύρια κι αυτοκτόνησαν. Όσοι επιβίωσαν γύρισαν πίσω ανθρώπινες σκιές, πολλοί ανάπτηροι σωματικά και με αξεπέραστα ψυχολογικά προβλήματα, βρίσκοντας συνήθως τα σπίτια τους λεπλατημένα και καταστραμμένα. Από τη Νικήσιαν εκτοπίστηκαν στις 22 και 23 Ιουνίου 1917 συνολικά 308 άτομα. 207 απ' τους ομήρους είχαν επανέλθει έως τις αρχές Δεκεμβρίου 1918, πραγματικά φαντάσματα, με τις οικογένειές τους να έχουν ήδη τελέσει τα μνημόσυνά τους... Τουλάχιστον 46 ήταν οι επιβεβαιωμένοι νεκροί κατά την ημέρα σύνταξης από τους προκρίτους της Νικήσιανς των σχετικών καταλόγων «παλιννοστούντων» (στις 5 Δεκεμβρίου 1918), ενώ υπήρχαν ακόμη ελπίδες για άλλους 47 που δεν είχαν επανέλθει μέχρι τότε. Τελικά από τους 47 αυτούς επέστρεψαν μόνο οι 10!

Συνολικά 83 Νικησιανιώτες αφοσαν την τελευταία πνοή τους στα εχθρικά χώματα της Βουλγαρίας, ενώ κάποιοι απ' αυτούς πάσχιζαν να επιστρέψουν στα σπίτια τους σε καιρό ειρήνης πλέον.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΠΟΥ ΕΚΤΟΠΙΣΘΗΚΑΝ ΝΙΚΗΣΙΑΝΙΩΤΕΣ (Ιούν. 1917 – Δεκ. 1918)

Συνεχίζεται στην έκδοση της επόμενης Τετάρτης

